

ТЫЛ И СНАБЖЕНИЕ СОВЕТСКИХ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ

Hogy az ellenőrzés hatásos legyen

*Írta: Ponomarev altábornagy, a Szovjet Hadsereg bf. b.
(Fordítás a Tíl i Sznažszenyje folyóirat 1978. évi 5. számából.)*

Az SZKP XXV. kongresszusának anyagaiban kiemelik, hogy a szovjet társadalom további fejlődésének kulcsproblémája a munka minőségének és a vezetési módszerek tökéletesítésének emelése minden szinten.

Bármely területen a sikert a szervezési munka biztosítja, amelynek fontos része a káderek kiválasztása és elosztása, valamint a hozott döntések végrehajtásának ellenőrzése. Ez utóbbiról akarunk részletesen beszélni, felhasználva a hadtáp különböző szolgálati okmányrevíziójának néhány példáját.

Az ellenőrző-revíziós munka, mint minden más munka, természetesen a tervezéssel kezdődik. E kérdésre a katonai körzetekben jelentős figyelmet fordítanak, de mindjárt rá kell mutatni néhány hiányosságra is.

Egyes katonai körzetekben nagyon kevés a komplex revízió. Alárendelt magasabbegységeiknél ezt az esetek többségében nem tervezik meg, holott ismeretes, hogy a komplex okmányrevízió a minden oldalú ellenőrzéssel együtt az egységek gazdasági tevékenysége ellenőrzésének legjobb módszere. E módszer előnye abban mutatkozik meg, hogy az ellenőrző bizottság tagjai egy időben és összehangoltan dolgoznak, munkájukat olyan felelős személy irányítja, aki képes nemcsak a hiányosságokat megállapítani, hanem javaslatokat is tud adni ezen hiányosságok megszüntetésére, szükség esetén pedig döntést hozhat és utasítást adhat a rend helyreállítására.

Amikor a szolgálatokat külön-külön ellenőrzik, akkor gyakran előfordul, hogy egyik vagy a másik egységet állandóan ellenőrzik, ez pedig a tiszteket elvonja más feladatoktól.

Előfordul az is, hogy komplex ellenőrzést terveznek a seregtestparancsnok hadtáphelyettesek, vagy szolgálatiág-főnökök vezetésével, de azt gyakorlatilag külön-külön hajtják végre, illetve a vezetők többsége csak az ellenőrzés végén, az összefoglalásnál vesznek részt.

Egyes egységeket csak két-három évenként egyszer ellenőrzik. Ez pedig nem felel meg az elvárásoknak.

Különösen arra kell felhívni a figyelmet, hogy milyen fontos a komplex ellenőrzés végrehajtása hadosztály méretben. Mi lehet például hasznosabb annál, amikor az előljáró közvetlen alárendeltjeivel 10–12 napos ellenőrzésre az egységhez érkezik, amelynek során részletesen ellenőrzi a helyzetet, segít a rend helyreállításában is és hozzáértően értékeli a hiányosságok okait.

Ott hatékony az ellenőrzés, ahol előre megtervezik annak helyét és idejét, meghatározzák az ellenőrzés vezetőjét és résztvevőit, valamint a végrehajtás legcélszerűbb rendjét, módszerét.

Az ellenőrzés résztvevői felkészítésének is nagy jelentősége van. A felkészítés formája és módszere különböző lehet. Az függ az ellenőrzők képzettségi szintjétől, az ellenőrzés végrehajtásának körülményeitől és a helyi sajátosságoktól.

Tapasztalatcsereként elmondhatom, hogy mi a bizottság tagjait az ellenőrzés előtt gondosan felkészítjük. Az ellenőrzés előtt 10–12 nappal a szolgálati ágak bizottságban levő vezetői részére speciális foglalkozást tartunk, amelyen pontosítjuk a szervezési kérdéseket, összehangoljuk az ellenőrzés tárgyát, a munka rendjét, válaszoljuk az ellenőrzés sajátosságait, ismertetjük a legutóbbi ellenőrzés eredményét, javaslatot teszünk arra, hogy hogyan készítsék fel a bizottság tagjait és így tovább. Ezek után történik a bizottság többi tagjainak a felkészítése.

Rendszerint ebben az időben tisztázzuk a célt, az ellenőrzött egységnél kialakult helyzetet, az ellenőrző bizottság minden egyes tagjának meghatározzuk a feladatát, felhívjuk a figyelmet a fontosabb okmányokban rögzített követelményekre stb.

Mi más szabályt is szigorúan betartunk, mégpedig azt, hogy a bizottságnak időben és teljes állománnyal kell elindulnia. Ez biztosítja a munka szervezett megkezdését és azt, hogy az ellenőrzőknek jelentkezniük kell a vezető beosztású személyeknél, meg kell azokkal ismertetni az ellenőrzés tervét és lehetőség szerint figyelembe kell venni kívánásaikat.

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a bizottság munkáját az egységnél gondosan meg kell tervezni. Ennek biztosítására nálunk legjobban a grafikus terv vált be. A tervben rendszerint feltüntetik, hogy az egység ellenőrzésénél vagy revíziójánál ki, mikor, mit csinál. Szigorúan ügyelünk arra, hogy a jóváhagyott terv szerint tevékenykedjünk. Ez nemcsak az ellenőrzőket, hanem az ellenőrzötteket is fegyelmezi.

Még egy fontos kérdésre szeretném felhívni a figyelmet. A szolgálat etikája azt követeli meg a bizottság tagjaitól, hogy az ellenőrzött személyekkel való kapcsolatukban reálisak és őszinték legyenek. Ne emeljék fel a hangjukat, ne követeljenek felesleges okmányokat, jelentéseket, ne zavarják a napi munkát és a csapat életének kialakult rendjét se sértsék meg. Az ilyen módszer bármely helyzetben biztosítja az ellenőrzőnek a feladata sikeres végrehajtását.

Igen fontos, hogy az ellenőrzés során ne csak a hiányosságokat fedjük fel, hanem azok okait és kiküszöbölésük módjait is.

Az előbb már említést tettünk az ellenőrzők jó felkészítésének szükségességéről. Fontos azonban az is, hogy az ellenőrző jól viszonyuljon kötelezettségéhez. Ezt szükséges megemlíteni azért, mert egyes elvtársak az ellenőrzés során kívülálló megfigyelőknek tekintik magukat és nem hatolnak mélyen a dolog lényegébe. Az ilyen ember például ha elmegy az ezred raktárába, ott azt nézi

meg, hogy tiszta-e, az ajtók, ablakok jól záródnak-e, az anyagot egybevágóan tárolják-e, feljegyez valami kis apróságot és úgy véli, hogy ez elegendő az értékelés, gyakran a pozitív értékelés azonnali elkészítéséhez.

Természetesen az ilyen felszínes ellenőrzésnek haszna nincs. Ebben a raktárban figyelmesebb ellenőrzés esetén például előfordulhat, hogy a nyilván tartást rosszul vezetik, hogy az élelmiszert az előírt határidőnél tovább tárolják, hogy az élelmiszert nem étkezésenként, hanem naponként adják ki, hogy az ellenőrzők, az előljárók ritka vendégek a raktárban stb.

Nyilvánvalóan az ellenőrzőnél igen fontos az a tulajdonság, hogy képes legyen felfedni a hiányosságokat, de ez nem minden. Ő legyen képes a jelenségek tanulmányozására és elemzésére, tudjon ebből helyes következtetéseket levonni és legyen képes a szükséges rendszabályokat foganatosítani.

A bizottság tevékenységének talán legfontosabb feladata annak megállapítása, hogy az egységnél milyen az ellenőrzés és az okmány-revizíó minősége. E tevékenység helyes értékelése érdekében tanulmányozni kell az ellenőrzés megtervezésének és megservezésének rendjét. Ez nem bonyolult feladat. Sokkal nehezebb megállapítani az okmányrevizíó minőségét és a helyes következtetések levonása is nehéz abból. Ehhez tudniillik tanulmányozni kell az összeállított jegyzőkönyveket, az pedig ismert, hogy ezek száma elég sok. De csak ez a módszer teszi lehetővé, hogy megismerjük a hadtáp egyik vagy másik szolgálatának tényleges helyzetét, az ellenőrzöttek felkészültségét és azok munkához való viszonyát.

Erre csak egy példát. Az egyik egység élelmezési szolgálatának ellenőrzése után összeállították a jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvben a következőt írják: „Az étel minősége jó. Arra panasz nem volt. Értékelés – jó. Hiányosság: az élelmezés megtervezését nem a szolgálatvezető, hanem az írnök végzi, az élelmiszert a konyhára nem étkezésenként, hanem naponta adják ki; az élelmiszerek feldolgozásánál sok a hulladék, az ételt gyakran késve és hidegen adják ki, az asztalok piszkosak, a kenyeret szétdobálják; parancsnokság részéről az élelmezést nem ellenőrzik.”

Mit bizonyít egy ilyen jegyzőkönyv? Mindenekelőtt azt, hogy az ellenőrzőnek meg volt az a képessége, hogy felfedje a hiányosságokat. A helyzetet jól ismerte. A jegyzőkönyv azonban azt is bizonyítja, hogy az ellenőrző a kelletténél magasabb értékelést adott. Ilyen hiányosságok esetén nem lehet „jó” értékelést adni.

Sajnos a jegyzőkönyv fenti ellentmondását az előljáró sem vette észre. Egyszerűen tudomásul vette az ellenőrzés tényét, feltehetően csak azt olvasta el, hogy az élelmezéssel nincs probléma, holott utasítást kellett volna adnia a hiányosságok megszüntetésére és az ellenőrzőt figyelmeztetnie kellett volna a következetes ellenőrzés szükségességére.

Helyes következtetések levonása a látottakból, hallottakból és az olvasottból különösen akkor válik fontossá, amikor értékeli a katonák külső megjelenését. Egyesek itt megelégszenek a szemlék eredményeivel. Mi úgy véljük, hogy az itt kapott eredmény nem ad tényleges képet a helyzetről. A katonák a szemléken rendszerint kimenő ruhában jelennek meg. A szemlén részt vevők jobban néznek ki, mint a többiek. Ezenkívül a szemlére rendszerint előzőleg felkészülnek. A katonák külső megjelenésének helyes értékeléséhez tehát azokat a kiképzés, pihenés folyamán kell megvizsgálni.

A komplex okmányrevizíóban a következtetések levonása jelenti a munka

betetőzését. Itt különösen fontos a szolgálatok állapotának helyes értékelése. Hogy ne tévedjünk, mindig be kell tartani a következő alapszabályt: legyünk tárgyilagosságok, a felfedtethez semmit se tegyünk hozzá és abból ne vegyünk el semmit.

Gyakran találkozunk olyan törekvéssel, hogy emeljék az értékelést, hogy a hibákat eltussolják. Ilyen szemléletnél az ellenőrzés elveszti az értelmét, sőt inkább kárt okoz mint hasznot hoz, mivel a tényleges helyzetről irreális képet ad.

Nem kevésbé fontos az összefoglaló helyes feldolgozása, legyen az jelentés vagy jegyzőkönyv. Törekedni kell arra, hogy az okmányokban logikusan, következetesen tárják fel a kérdés lényegét, hogy rámutassanak a hiányosságokra és azok kiküszöbölésének módjaira.

Persze ez nem könnyű feladat, ezért ezek az okmányok nem mindig felelnek meg a követelményeknek. Egyes jegyzőkönyvekben meg sem említik a nyilvántartás helyzetét, az anyagi eszközök megőrzését, a veszteségeket, a mellékes dolgokról viszont bőven beszélnek. Gondosan olvasod, mégsem vagy képes megérteni, hogy mégis mit ellenőriztek és milyen az eredmény.

Az ellenőrzés értékelése lehet részletes és összesített. Az előbbi az egy-egyéknél, az utóbbi a hadosztályoknál vagy a katonai körzeteknél történik.

Igen sok függ az értékelés előkészítésétől és végrehajtásától. A jelentésben tehát célszerű sok példát említeni, az tartalmazzon kritikai megjegyzéseket és mutassa meg a munka megjavításának útjait.

Néhány szót az értékelés módszeréről. Az egyik módszer az, amikor a szolgálatok képviselői jelentik a saját anyagukat, az előljáró pedig szolgálatonként összesíti a jelentetteket és jóváhagyja a javasolt értékelést. Ilyenkor célszerű, ha jelentést a szakfelelősök teszik meg. E módszer hátránya az, hogy az előadók gyakran befeleledkeznek az anyagba és kifutnak az időből.

Másik módszerben a jelentést az előljáró vagy a bizottság elnöke tartja meg. Hadosztálynál és a körzetnél rendszerint ezt a módszert alkalmazzák. A jelentés ebben az esetben legyen mindig rövid. Célszerű, ha az egy óránál tovább nem tart. A hosszú, jelentéktelen kérdésekkel és ismétlésekkel teletűzdelt jelentéssel a kitűzött célt nem lehet elérni.

A fent elmondottakkal természetesen nem merül ki az általános ellenőrzéssel összekapcsolt okmányrevízió teljes tartalma. Úgy véljük azonban, hogy az elmondottak szemléltetően bizonyítják az ilyen jellegű ellenőrzés fontosságát.